

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

1

Том 1

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 1

Одеса
2025

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 16.05.2025 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час** : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 16 травня 2025 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2025. – Т. 1. – 772 с.
ISBN 978-617-8430-61-0

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири України: нові виміри у воєнний час» містять результати наукових досліджень і практичних напрацювань вчених, фахівців і військовослужбовців, здійснені в умовах повномасштабної війни. У збірнику представлено як теоретичні, так і емпіричні дослідження у галузях філософії, загальної теорії держави і права, історії права, сучасних соціально-політичних процесів, соціології та психології.

Особливу увагу приділено аналізу загроз національній безпеці в конституційному, міжнародному та європейському правовому контекстах, а також питанням трудового, соціального, земельного, аграрного та екологічного права. Окремі розділи присвячено функціонуванню економіки та підприємництва в умовах євроінтеграції.

У збірнику також розглянуто проблематику цифрової трансформації, захисту інформації та кібербезпеки в умовах воєнного часу, методику викладання іноземних мов, перекладознавство, лінгвістику і журналістику. Висвітлено наукові здобутки в адміністративному, фінансовому, морському та митному праві, реформуванні судової системи, діяльності прокуратури, правоохоронних органів та адвокатури. Окремо проаналізовано питання кримінального права, кримінального процесу, кримінології, криміналістики, судової експертизи, медико-психологічного забезпечення правосуддя, а також аспекти цивільного, сімейного, господарського права, інтелектуальної власності та патентного судочинства. Розглянуто також актуальні питання діяльності бібліотек у закладах вищої освіти та фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, а також практикам у галузях права, економіки, соціології, політології, психології, філології, журналістики та кібербезпеки.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

ISBN 978-617-8430-61-0

© НУ «Одеська юридична академія, 2025
© Автори статей, 2025

Зміст

ПРИВІТАННЯ ГОЛОВИ ВЧЕНОЇ РАДИ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ», АКАДЕМІКА С. В. КІВАЛОВА	17
---	----

СЕКЦІЯ 1. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ, ФІНАНСОВОГО ПРАВА

<i>Ківалов Сергій Васильович</i> ДЕРЖАВНА ЦІЛЬОВА ПРОГРАМА ЯК ЗАСІБ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ	19
<i>Біла-Тіунова Любов Романівна</i> ОКРЕМІ НОТАТКИ ЩОДО «ПРИНЦИПУ РІВНОГО ДОСТУПУ» І «ПРИНЦИПУ НЕДИСКРИМІНАЦІЇ» У ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ	22
<i>Білоус-Осінь Тетяна Ігорівна</i> ВИЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОЇ ПРИРОДИ ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕДУР ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТИ ТА НАУКИ	26
<i>Даниленко-Негара Юлія Сергіївна</i> ОКРЕМІ АСПЕКТИ НОРМАТИВНОГО ЗАКРІПЛЕННЯ ПРАВИЛ ЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ У ЗАКОНОДАВСТВІ ПРО ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ	28
<i>Козачук Діана Анатоліївна</i> ЩОДО ОБСЯГУ ПРАВА НА АПЕЛЯЦІЙНЕ ОСКАРЖЕННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ	32
<i>Негара Родіон Віталійович</i> УСНІЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ АКТ В ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИЦІ	35
<i>Осадчий Анатолій Юрійович, Закаленко Олена Василівна</i> СТАНДАРТИ ДОКАЗУВАННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ	38
<i>Слободянюк Марина Анатоліївна</i> ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ.	42
<i>Стрельников Андрій Вікторович</i> АНТИКОРУПЦІЙНА СУБ'ЄКТНІСТЬ ПАТРОНАТНИХ СЛУЖБОВЦІВ: РЕТРОСПЕКТИВА НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ	44
<i>Фролова Євгенія Ігорівна</i> ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПРАВ СУБ'ЄКТІВ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ.	48
<i>Чердинцев Юрій Герасимович</i> ОКРЕМІ ПИТАННЯ АТЕСТАЦІЇ СЛУЖБОВЦІВ МИТНИХ ОРГАНІВ	50
<i>Назарчук Анастасія Валеріївна</i> ЩОДО СУБ'ЄКТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНОСТІ ТА ПРОТИДІЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ У ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ	53
<i>Піть Ігор Юрійович</i> ОКРЕМІ ПИТАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ФІНАНСАМИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	56
<i>Бевзюк Ангеліна Костянтинівна</i> АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАХОДИ ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ ЗА ОЗНАКОЮ СТАТІ	59
<i>Данілов Олександр Дмитрович</i> НАВЧАННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ СУДОВОЇ СИСТЕМИ	62

2. Про затвердження Порядку проведення атестації посадових осіб митної служби : Постанова Кабінету Міністрів України від 25.12.2002 р. № 1984. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1984-2002-%D0%BF#Text>.

3. Про внесення змін до Митного кодексу України щодо встановлення особливостей проходження служби в митних органах та проведення атестації посадових осіб митних органів : Закон України від 17.09.2024 р. № 3977. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3977-20#Text>.

Ключові слова: атестація, посадова особа митного органу, доброчесність, перевірка, підстава для звільнення.

Keywords: certification, customs official, integrity, verification, grounds for dismissal.

Назарчук Анастасія Валеріївна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри адміністративного і фінансового права*

ЩОДО СУБ'ЄКТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНОСТІ ТА ПРОТИДІЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ У ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ

Активні суспільні трансформації, які відбуваються в сьогоденні, суттєво змінюють встановлені способи життя, суспільні стандарти й ідеологічні конструкції, які їх визначають. Вивчення гендерної проблематики в суспільстві стає одним із важливих та пріоритетних напрямів досліджень сучасних вітчизняних та зарубіжних науковців, гендерна рівність названо експертами ООН однією з цілей розвитку цього тисячоліття. Гендерна рівність займає центральне місце у системі прав людини, в тому числі й серед фундаментальних цінностей, що лежать в основі діяльності Організації Об'єднаних Націй (ООН). Одним з базових принципів Статуту ООН, що був прийнятим в 1945 році, є «рівні права чоловіків та жінок». Наша країна зобов'язалася дотримуватися важливих міжнародних угод у сфері забезпечення гендерної рівності, а також взяла на себе відповідальність за захист і просування прав жінок, що є одним з її державних обов'язків.

Відповідно до Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю [1]. Права та свободи особистості і їх забезпечення обумовлюють сутність та головну мету функціонування держави, а державні інституції несуть відповідальність перед кожною людиною за власні дії. Головний Закон країни однозначно встановлює неприпустимість будь-яких переваг чи обмежень, що ґрунтуються на таких рисах, як раса, колір шкірного покриву, політичні, релігійні та інші погляди, гендерна належність, етнічне та суспільне походження, майновий статус, місце перебування, за мовними або іншими особливостями.

Водночас необхідно підкреслити, що положення Конституції України є нормами безпосередньої дії.

Питання запобігання та протидії дискримінації, а також забезпечення рівних можливостей для реалізації прав і свобод людини та громадянина, визначаються організаційно-правовими засадами, які регулюються Законом України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» (далі – Закон) [4]. Згідно із Законом, суб'єктами, яким надані повноваження стосовно попередження та боротьби з дискримінацією, виступають Верховна Рада України; Омбудсмен Верховної Ради України з прав людини; Кабінет Міністрів України; інші державні інституції, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування; недержавні об'єднання, фізичні особи та юридичні особи.

Омбудсмен Верховної Ради України з прав людини, в межах реалізації парламентського нагляду за дотриманням конституційних прав і свобод людини та громадянина, а також забезпеченням прав кожної особи на території України та в межах її юрисдикції, попереджає будь-які прояви дискримінації та вживає заходів для протидії дискримінації, включаючи, зокрема, здійснення контролю за дотриманням засади недискримінації в різноманітних галузях суспільних відносин, у тому числі в приватному секторі; звертається до судових інстанцій з позовами щодо дискримінації з метою охорони публічних інтересів та особисто або через свого представника бере участь у судовому розгляді у випадках та відповідно до процедури, визначених законом; проводить спостереження та систематизує результати дотримання принципу недискримінації в різних сферах взаємодії; розглядає заяви окремих осіб та/або груп осіб з питань дискримінації; здійснює реєстрацію та узагальнює випадки дискримінації в різних галузях відносин [4].

Варто зауважити, що Законом України «Про державну службу» врегульовано правовідносини, що постають у зв'язку зі вступом на державну службу, її проходженням та завершенням, юридичний статус державного службовця. Державна служба реалізується з дотриманням ряду засад, однією з яких є гарантування рівноправного доступу до державної служби. Дане твердження полягає у забороні всіх видів та виявів дискримінації, відсутності безпідставних обмежень або наданні невинуватених переваг окремим групам громадян під час прийняття на державну службу та її здійснення. У процесі реалізації громадянами права на державну службу не допускаються жодні форми дискримінації, встановлені чинним законодавством [3].

Звертаючись до міжнародно-правових документів, особливо до статті 25 (с) Міжнародного пакту про громадянські і політичні права (надалі – Пакт), кожний громадянин повинен володіти, без будь-якої дискримінації, зазначеної у статті 2, і без безпідставних обмежень, правом і можливістю бути допущеним у своїй державі на загальних засадах рівності до державної служби [2].

Серед установ, що забезпечують рівноправність у державній службі, важливу роль відіграє Національне агентство України з питань державної служби. Цей центральний орган виконавчої влади, діяльність якого координується Кабінетом Міні-

стрів України, відповідає за формування та реалізацію державної політики у сфері державної служби, а також за її функціональне керівництво в державних органах [6].

До того ж, спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків є Міністерство соціальної політики України, яке, згідно з покладеними на нього функціями, розробляє заходи, спрямовані на гарантування рівноправності та однакових можливостей для жінок і чоловіків у всіх галузях життєдіяльності суспільства; здійснює розгляд звернень громадян з питань, що стосуються діяльності Мінсоцполітики, підприємств, установ та організацій, які належать до сфери його відання [5].

Аналіз законодавства України та міжнародних зобов'язань свідчить про наявність розгалуженої системи суб'єктів, відповідальних за забезпечення рівності та протидію дискримінації, зокрема у сфері державної служби. Таким чином, забезпечення рівності та протидія дискримінації у державній службі є результатом скоординованої діяльності багатьох суб'єктів на різних рівнях, що ґрунтується на конституційних принципах, законодавчих нормах та міжнародних зобов'язаннях України.

Список використаних джерел:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права : міжнародний документ від 16.12.1966 р. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text.
3. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. Дата оновлення: 22.11.2023 р. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.
4. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні : Закон України від 06.09.2012 р. № 5207-VI. Дата оновлення: 30.05.2014 р. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text>.
5. Про затвердження Положення про Міністерство соціальної політики України : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 р. № 423. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/423-2015-%D0%BF#Text>.
6. Про затвердження Положення про Національне агентство України з питань державної служби : Постанова Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 р. № 500. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/500-2014-%D0%BF#Text>.

Ключові слова: державна служба, гендерна рівність, державні службовці, правове регулювання, суб'єкти забезпечення.

Keywords: civil service, gender equality, civil servants, legal regulation, entities providing support.